

POZNATKY A SKÚSENOSTI Z ODBORNEJ SPÔSOBILOSTI V ELEKTROTECHNIKE (OSE) V REZORTE MINISTERSTVA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY A OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ing. Peter MATEJ, inšpektor pre bezpečnosť elektrických zariadení, MO SR – OdDČIP

ÚVOD

Odborná spôsobilosť elektrotechnikov (OSE) na vykonávanie činnosti na elektrických zariadeniach je v rezorte Ministerstva obrany Slovenskej republiky (ďalej len „v rezorte obrany“) vyžadovaná zamestnávateľom, pre zaradenie na pracovnú pozíciu podľa platných zákonov, vyhlášok a odborných rezortných predpisov. Výchova a vzdelávanie v oblasti OSE je v rezorte obrany riešená na vlastných pracoviskách mimo civilný sektor. Je vytvorených niekoľko školiacich pracovísk, ktoré zabezpečujú výchovu a vzdelávanie v útvaroch a zariadeniach MO SR profesionálnych vojakov a zamestnancov, pred zaradením na pracovné pozície a po výškolení a preverení odbornej spôsobilosti úspešným uchádzačom je udelené osvedčenie o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike. Ministerstvo obrany, ktoré je ústredným orgánom štátnej správy sa riadi Organizačným poriadkom Ministerstva obrany Slovenskej republiky, v ktorom sú stanovené kompetencie a pôsobnosť pre jednotlivé sekcie, úrady a zariadenia podľa organizačnej štruktúry ministerstva, pre výkon činnosti ústredného orgánu štátnej správy. V roku 1997 bol zavedený predpis „**Všeob-21-2 ŠOTD v rezorte Ministerstva obrany**“. Tento predpis je bezpečnostným predpisom. Upravuje všeobecné požiadavky a ustanovuje podmienky, ktoré musia byť splnené z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na VTZ ako aj pri ich prevádzke.

ŠOTD prešiel reorganizačnými zmenami. ŠOTD bol pretransformovaný na **Odbor dozorných činností a inšpektorát práce MO SR (OdDČIP)**. Odbor dozorných činností a inšpektorát práce MO SR je začlenený do SEKO – MO SR (Sekcia kontroly).

A) OSE A VTZ V REZORTE OBRANY

Ministerstvo obrany podľa § 6 ods. (3), písm. i) zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky, pri riadení ozbrojených síl vykonáva overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti vyhradených technických zariadení a technických zariadení používaných v ozbrojených silách. Podľa písm. j) tohto odseku a paragrafu MO plní ďalšie úlohy stanovené osobitnými predpismi (napríklad úlohy stanovené podľa § 12, zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a o organizácii ústrednej štátnej správy, v znení zákona č. 143/2002 Z. z.).

Organizačná štruktúra:

Odbor dozorných činností a inšpektorát práce MO SR (OdDČIP)

- a) oddelenie inšpekcie práce a dozoru nad bezpečnosťou technických zariadení,
- b) oddelenie energetickej inšpekcie, požiarneho dozoru a metrológie.

B) ODBOR DOZORNÝCH ČINNOSTÍ A INŠPEKTORÁT PRÁCE MINISTERSTVA OBRANY SR V OBLASTI OSE A VTZ SA RIADI ZÁKONMI A PREDPISMI:

❖ Zákon č. 125/2006 Z. z., o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov

VYKONÁVANIE INŠPEKCIE PRÁCE

Podľa § 4 zákona č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“), inšpekciu práce na pracoviskách Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Policajného zboru, Hasičského a záchranného zboru, Ministerstva obrany Slovenskej republiky, Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Zboru väzenskej stráže a justičnej stráže Slovenskej republiky, Železničnej polície a Colnej správy Slovenskej republiky vykonávajú ich orgány inšpekcie práce.

ŠTÁTNY ODBORNÝ DOZOR = INŠPEKCIA PRÁCE

Podľa § 22, ods. (2) zákona č. 125/2006 Z. z., ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa **pojmem štátny odborný dozor** v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vykonávaný podľa doterajších predpisov, **rozumie sa tým inšpekcia práce**.

❖ Zákon č. 124/2006 Z. z., o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov

§ 14

Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení

(1) Overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení zahŕňa

a) overovanie odbornej spôsobilosti zamestnávateľa na odborné prehliadky a odborné skúšky a opravy vyhradeného technického zariadenia podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, na plnenie tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrží motorového vozidla plynom a vydávanie oprávnení na tieto činnosti,

b) vykonávanie prehliadky, riadenie a vyhodnocovanie alebo vykonávanie úradnej skúšky a inej skúšky podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na vyhradených technických zariadeniach vrátane označenia vyhradeného technického zariadenia a vydávanie príslušných dokladov,

c) overovanie odborných vedomostí fyzickej osoby na vykonávanie skúšky, odborných prehliadok a odborných skúšok, opráv a obsluhy vyhradeného technického zariadenia podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávanie osvedčenia alebo preukazu na tieto činnosti a

d) posudzovanie, či technické zariadenia, materiál, projektová dokumentácia stavieb s technickým zariadením a jej zmeny, dokumentácia technických zariadení a technológií spĺňajú požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávanie odborného stanoviska.

(2) Plnenie požiadaviek bezpečnosti technických zariadení podľa odseku 1 je oprávnená overovať právnická osoba, ktorá má oprávnenie vydané Národným inšpektorátom práce (ďalej len "oprávnená právnická osoba"). Činnosť oprávnenej právnickej osoby sa nevzťahuje na technické zariadenia podliehajúce dozoru orgánov podľa osobitných predpisov.

§ 15

Oprávnenie na činnosť

(1) Odborné prehliadky a odborné skúšky a opravy vyhradeného technického zariadenia podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a plnenie tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrže motorového vozidla plynom môže pre inú fyzickú osobu alebo pre inú právnickú osobu vykonávať len zamestnávateľ, ktorý má oprávnenie na činnosť (ďalej len "oprávnenie").

(2) Na činnosti podľa odseku 1 vydáva oprávnenie oprávnená právnická osoba na základe písomnej žiadosti.

§ 16

Preukaz, osvedčenie a doklad

(1) Fyzická osoba môže obsluhovať určený pracovný prostriedok a vykonávať určené pracovné činnosti ustanovené právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pri jeho prevádzke len na základe

a) platného preukazu na vykonávanie činnosti (ďalej len „preukaz“) alebo platného osvedčenia na vykonávanie činnosti (ďalej len „osvedčenie“) vydaného

1. príslušným inšpektorátom práce, ak ide o činnosť uvedenú v prílohe č. 1a písm. a) až g), i) až k) a m),

2. osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie, ak ide o činnosť uvedenú v prílohe č. 1a písm. h), l), n) až p) a t),

3. strednou školou alebo vysokou školou pri príprave žiakov a študentov na výkon povolania, ak ide o činnosť uvedenú v prílohe č. 1a písm. h), l), n) až p) a t),

b) dokladu o absolvovaní výchovy a vzdelávania osôb na obsluhu vydaného osobou oprávnenou na výchovu a vzdelávanie, ak ide o činnosť uvedenú v prílohe č. 1a písm. q) až s), alebo

c) dokladu o overení odborných vedomostí vydaného revíznym technikom, ak to ustanovujú právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.

(2) Podmienkou na vydanie preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa odseku 1 písm. b) je

- a) vek najmenej 18 rokov, ak právne predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci neustanovujú inak,
- b) vzdelanie a prax podľa právnych predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- c) zdravotná spôsobilosť na prácu potrebná na vykonávanie činnosti uvedenej v prílohe č. 1a,
- d) absolvovanie odbornej prípravy v rozsahu ustanovenom právnymi predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- e) overenie odborných vedomostí.
- (3)** Preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b) sa vydáva na základe písomnej žiadosti, v ktorej fyzická osoba uvedie meno, priezvisko, dátum narodenia, adresu trvalého pobytu a činnosť, na ktorú žiada vydať preukaz, osvedčenie alebo doklad. Fyzická osoba k žiadosti priloží doklady, ktorými preukáže splnenie podmienok podľa odseku 2 písm. a) až c).
- (4)** Zdravotná spôsobilosť na prácu podľa odseku 2 písm. c) sa posudzuje na základe výsledku lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci. Zdravotná spôsobilosť na prácu podľa prvej vety sa preukazuje lekárskeym posudkom nie starším ako šesť mesiacov.
- (5)** Preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b) sa vydáva na neurčitý čas. V preukaze, osvedčení alebo doklade podľa odseku 1 písm. b) sa uvedie
- a) názov a sídlo inšpektorátu práce, osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie alebo strednej školy, alebo vysokej školy, ktorí vydali preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b); osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie uvedie aj evidenčné číslo jej oprávnenia,
- b) evidenčné číslo preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa odseku 1 písm. b),
- c) ustanovenie všeobecne záväzného právneho predpisu, podľa ktorého sa vydáva preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b),
- d) činnosť, na ktorú sa preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b) vydáva, a podľa potreby aj rozsah činnosti,
- e) meno, priezvisko, dátum narodenia a adresa trvalého pobytu fyzickej osoby, ktorej sa preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b) vydáva,
- f) dátum vykonania záverečnej skúšky,
- g) dátum a miesto vydania preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa odseku 1 písm. b),
- h) odtlačok pečiatky a meno, priezvisko a podpis zástupcu inšpektorátu práce alebo fyzickej osoby alebo zástupcu právnickej osoby, ktorí vydali preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b).
- (6)** Fyzická osoba, ktorá má preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b), je povinná podrobiť sa lekárskej preventívnej prehliadke vo vzťahu k práci, ktorou sa posudzuje jej zdravotná spôsobilosť na prácu potrebnú na vykonávanie tejto činnosti, do piatich rokov odo dňa
- a) vydania preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa odseku 1 písm. b),
- b) vykonania predchádzajúcej lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci.
- (7)** Za lekársku preventívnu prehliadku vo vzťahu k práci na účely odsekov 4 a 6 sa považuje aj lekárska prehliadka vykonávaná podľa osobitného predpisu, ak sa na obsluhu určeného pracovného prostriedku podľa odseku 1 vyžaduje vodičské oprávnenie.
- (8)** Fyzická osoba, ktorá má preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b), je povinná do piatich rokov odo dňa vydania preukazu, osvedčenia alebo dokladu podľa odseku 1 písm. b) absolvovať aktualizáciu odbornú prípravu u osoby oprávnenej na výchovu a vzdelávanie. Ďalšiu aktualizáciu odbornú prípravu je fyzická osoba, ktorá má preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b), povinná absolvovať do piatich rokov odo dňa ukončenia predchádzajúcej aktualizácie odbornej prípravy. Osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie uvedie v preukaze, osvedčení alebo doklade podľa odseku 1 písm. b) dátum ukončenia aktualizácie odbornej prípravy.
- (9)** Fyzická osoba, ktorá má preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b), je povinná vo svojej odbornej činnosti dodržiavať právne predpisy a ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
- (10)** Ak fyzická osoba, ktorá má preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b), vo svojej odbornej činnosti závažným spôsobom alebo opakovane koná v rozpore s právnymi predpismi a ostatnými predpismi na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, príslušný inšpektorát práce jej odoberie preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b). Fyzická osoba, ktorej bol odobratý preukaz alebo osvedčenie, môže opätovne požiadať o ich vydanie najskôr po uplynutí jedného roka odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o ich odobratí.
- (11)** Preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b) stráca platnosť

- a) nadobudnutím právoplatnosti rozhodnutia o odobratí podľa odseku 10,
- b) ak sa fyzická osoba nepodrobila lekárskej preventívnej prehliadke vo vzťahu k práci podľa odseku 6 alebo ak podľa výsledku lekárskej preventívnej prehliadky vo vzťahu k práci nemá zdravotnú spôsobilosť na prácu potrebnú na vykonávanie činnosti, na ktorú mala vydané preukaz, osvedčenie alebo doklad podľa odseku 1 písm. b),
- c) ak fyzická osoba neabsolvovala aktualizáciu odbornú prípravu.

§ 27

Výchova a vzdelávanie

(1) Problematika bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a metódy prevencie rizík sú predmetom výučby na školách pripravujúcich žiakov a študentov na výkon povolania a ďalšieho vzdelávania dospelých vrátane rekvalifikácií.

(2) Zamestnávateľ je povinný zabezpečiť, aby súčasťou programu vzdelávania a odbornej výchovy všetkých zamestnancov bola bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci a prevencia rizík.

(3) Fyzická osoba a právnická osoba môžu organizovať a vykonávať výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce v rozsahu jednotlivých činností podľa prílohy č. 2 len na základe oprávnenia vydaného Národným inšpektorátom práce **alebo príslušným orgánom dozoru**. oprávnenie sa nevyžaduje pre strednú školu a vysokú školu na prípravu žiakov a študentov na výkon povolania a pre zamestnávateľa na výchovu a vzdelávanie v oblasti ochrany práce vlastných zamestnancov a vedúcich zamestnancov podľa prílohy č. 2 skupiny 01 bodu 01.1.

Výchovu a vzdelávanie bezpečnostného technika a zamestnávateľa, ktorý bude osobne vykonávať úlohy bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, môže organizovať a vykonávať len škola alebo osoba oprávnená na výchovu a vzdelávanie, ktorá je právnickou osobou.

Oprávnenie na vykonávanie výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce v rozsahu príslušnej činnosti (ďalej len "oprávnenie na výchovu a vzdelávanie") sa vydáva na základe písomnej žiadosti.

❖ [Všeob-21-2 Štátny odborný technický dozor v rezorte ministerstva obrany](#)

Vojenský predpis Všeob-21-2 je bezpečnostným predpisom, ktorý upravuje všeobecné požiadavky a ustanovuje všeobecné podmienky, ktoré musia byť splnené z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, pri projektovaní, konštruovaní, výrobe, montáži, pri opravách, rekonštrukciách, odborných prehliadkach a odborných skúškach na elektrických, plynových, tlakových a zdvíhacích zariadeniach, ako aj pri prevádzke týchto zariadení. Predpis sa vzťahuje na objekty rezortu Ministerstva obrany a Ozbrojených síl Slovenskej republiky a technické zariadenia, ktoré sú súčasťou týchto objektov, vrátane vojenskej techniky.

❖ [Nariadenie MO SR č. 46/2009 o inšpekcii práce, energetickej inšpekcii a požiarnom dozore](#)

(z 19. júna 2009)

Nariadenie bolo nahradené dňa 16. decembra 2015 **Nariadením MO SR č. 110/2015**, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie ministra obrany Slovenskej republiky č. 46/2009 o inšpekcii práce, energetickej inšpekcii a požiarnom dozore v znení nariadenie ministra obrany Slovenskej republiky č. 71/2013.

Cieľom Nariadenie ministra obrany Slovenskej republiky o inšpekcii práce, energetickej inšpekcii a požiarnom dozore je vymedziť štruktúru orgánov inšpekcie, plnenie úloh, činnosť, práva, povinnosti a spôsob vymenúvania a odvolávania inšpektorov.

Poznámka: V tejto časti by som sa hlavne zameral na články tohto nariadenia v súvisiace s výkonom a činnosťou inšpekcie práce pre výchovu a vzdelávanie – OSE a vyhradené technické zariadenia elektrické, so zameraním sa na kompetencie inšpektora pre bezpečnosť elektrických zariadení v rezorte Ministerstva obrany a Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Príloha č. 2

k Nariadeniu ministra obrany Slovenskej republiky č. 110/2015, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie ministra obrany Slovenskej republiky č. 46/2009 o inšpekcii práce, energetickej inšpekcii a požiarnom dozore v znení nariadenie ministra obrany Slovenskej republiky č. 71/2013.

Čl. 4**Ďalšie činnosti orgánov inšpekcie práce**

Inšpektori pre bezpečnosť technických zariadení v rámci riadenia inšpekcie práce v oblasti **OSE a VTZ** plnia najmä tieto úlohy:

- a) vydávajú oprávnenie fyzickej osobe alebo právnickej osobe na výchovu a vzdelávanie, v prípade porušenia podmienok podľa vydaného oprávnenia alebo porušenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci odoberajú oprávnenia, ktoré vydali,
- b) odborne usmerňujú výchovu a vzdelávanie v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- c) vydávajú osvedčenia alebo stanoviská o tom, či výstroj, stroje, zariadenia a materiály pred zavedením do ozbrojených síl Slovenskej republiky spĺňajú požiadavky na bezpečnosť pri práci,
- d) spolupracujú so štátnymi inšpekčnými a dozornými orgánmi na základe dvojstranných zmlúv o spolupráci alebo na základe poverenia,
- e) overujú odbornú spôsobilosť pracoviska na vykonávanie odborných prehliadok, odborných skúšok a opráv vyhradených technických zariadení, plnenia tlakovej nádoby na dopravu plynov vrátane plnenia nádrží motorového vozidla plynom a vydávajú oprávnenia na tieto činnosti v prípade porušenia podmienok na vydanie oprávnenia alebo porušenia zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci odoberajú oprávnenia, ktoré vydali,
- f) overujú odbornú spôsobilosť fyzických osôb na odborné prehliadky, odborné skúšky, opravy a obsluhu vyhradených technických zariadení a vydávajú im osvedčenia o odbornej spôsobilosti v prípade porušenia zásad bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci odoberajú osvedčenia, ktoré vydali,
- g) vypracúvajú predpisy, vydávajú metodické pokyny a opatrenia na prevádzku a zaistenie bezpečnosti technických zariadení,
- h) určujú technické zariadenia používané v rezorte ministerstva obrany, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia,
- i) preverujú dodržiavanie rozsahu a podmienok určených v oprávneniach a osvedčeniach,
- j) posudzujú, či technické zariadenia, materiál, projektová dokumentácia stavieb s technickým zariadením a jej zmeny, dokumentácia technických zariadení a technológií spĺňajú požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a vydávajú o tom odborné stanoviská,
- k) riadia a vyhodnocujú, alebo vykonávajú opakované úradné skúšky a iné skúšky na technických zariadeniach vrátane označenia vyhradeného technického zariadenia a vydávania príslušných dokladov,
- l) vedú vo svojej pôsobnosti evidenciu vydaných osvedčení OSE a odborných pracovníkov – revíznych technikov.

KONTROLNÁ ČINNOSŤ – PREVÁDZKOVATELIA VTZ

Inšpekcia práce MO SR u zamestnávateľov, (ktorými sú v rezorte obrany velitelia útvarov, riaditelia úradov a zariadení, vedúci SPO – stredísk prevádzky objektov a pod.) preveruje svojou kontrolnou činnosťou stav a úroveň dodržiavania BOZP, vrátane stavu bezpečnosti technických zariadení. Zo zistených poznatkov sa najväčšie nedostatky vyskytujú:

- v nedostatočnej údržbe elektrotechnických inštalácií/zariadení,
- vo vedení dokumentácie VTZ,
- chýba projektová dokumentácia, alebo je neúplná,
- chýbajú východiskové revízne správy,
- periodické revízie nie sú vykonávané v predpísaných lehotách (meškajú termíny vykonania revízie),
- nie všetky revízie spĺňajú štandard revíznej správy ako po formálnej i obsahovej stránke (v správe sa revízny technik odvoláva na neplatné normy, alebo nesprávny článok STN. Revízni technici si revíznu správu nechávajú schvaľovať svojim nadriadeným zamestnancom, namiesto uvedenia v závere textu revíznej správy, že „prevádzkovateľ vzal na vedomie“ uvádzajú text „schvaľujem“...).

V rezorte obrany zamestnávateľ je zároveň prevádzkovateľom technických zariadení a zodpovedá za to, že technické zariadenia vyhovujú podmienkam prevádzky, ktorá neohrozuje život a zdravie osôb, ani materiálne hodnoty.

Prevádzkovateľ na splnenie uvedených podmienok musí:

- a) vytvoriť organizačné a materiálne podmienky na pravidelné ošetrovanie technických zariadení, technické prehliadky, odborné prehliadky a odborné skúšky a zabezpečiť odstránenie zistených nedostatkov;

- b) poveriť obsluhou technických zariadení iba zdravotne a odborne spôsobilé osoby;
- c) zabezpečiť vedenie predpísaných prevádzkových dokladov a sprievodnej technickej dokumentácie vrátane dokladov o vykonaných prehliadkach a skúškach;
- d) viesť evidenciu VTZ, dokladov o ich odborných prehliadkach a odborných skúškach;
- e) vypracovať v spolupráci s bezpečnostným technikom miestne bezpečnostno-prevádzkové predpisy na prevádzku VTZ;
- f) starať sa o odborný rast obslúh technických zariadení a ich odborné preškolenie.

PRACOVISKÁ NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE OSE

V rezorte obrany sú zriadené pracoviská na výchovu a vzdelávanie OSE *podľa HLAVY 4 – Odborná spôsobilosť pracovníkov na činnosť na elektrických zariadeniach ods. 7, predpisu Všeob-21-2*. Overovanie OSE vykonáva OdDČIP MO SR v spolupráci s odbornými pracoviskami. Odborné pracoviská, na základe schváleného projektu na výchovu a vzdelávanie majú na činnosť vydané inšpektorom pre bezpečnosť EZ „*oprávnenie na výchovu a vzdelávanie*“.

A/ Základňa výcviku a mobilizačného dopĺňovania Martin

Školí personál pre útvary v podriadenosti Veliteľstva pozemných síl (vydané oprávnenie na výchovu a vzdelávanie evid. č.: **029-V-16/IEZ01-opr/EZ/VVZ-82-84-87-98-AOP/pp**).

B/ Základňa výcviku a mobilizačného dopĺňovania Martin /odlúčené pracovisko – SVLO Prešov

SVLO (Stredisko výcviku leteckých odborností) školí personál pre útvary v podriadenosti Veliteľstva vzdušných síl (vydané oprávnenie na výchovu a vzdelávanie evid. č.: **035-V-16/ IEZ01-opr/EZ/ VVZ-82-84-87-98-AOP/pp**).

C/ ZaSKIS Trenčín

Pracovisko školí personál (spojári a KIS), pre útvary v podriadenosti Veliteľa pozemných síl (vydané oprávnenie na výchovu a vzdelávanie evid. č.: **009-V-15/IEZ01-opr/EZ/VVZ-82-84-87-98/pp**).

Poznámka: Pracoviská odborne a metodicky riadi OdDČIP MO SR. Pracoviská školia profesionálnych vojakov a zamestnancov, pre obsluhu VTZ-EZ. Po absolvovaní odbornej prípravy a overení znalostí im vydávajú preukaz obsluhy. Ďalej školia a overujú odbornú spôsobilosť **elektrotechnikov, samostatných elektrotechnikov, elektrotechnikov na riadenie činnosti alebo prevádzky. Žiadateľom, ktorí splnili podmienky z preverenia odbornej spôsobilosti, vydá inšpektor pre bezpečnosť EZ, na základe predložených dokumentov a výsledkov hodnotenia skúšky od školiaceho pracoviska „**osvedčenie o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike**“.**

D/ Školiace pracovisko elektrotechnikov (ŠPE)/Akadémia ozbrojených síl gen. Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši

Pracovisko organizuje a vykonáva výchovu a vzdelávanie odbornej spôsobilosti **elektrotechnikov, samostatných elektrotechnikov, elektrotechnikov na riadenie činnosti alebo prevádzky**. Výchova a vzdelávanie je organizované pre študentov akadémie, zamestnancov, profesionálnych vojakov rezortu ministerstva obrany. Po úspešnom overení odbornej spôsobilosti, ŠPE vydá príslušné osvedčenie o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike. ŠPE na základe schváleného „**Projektu na výchovu a vzdelávanie/skupina 05.1, 05.2**“ má vydané oprávnenie na výchovu a vzdelávanie evid. č.: **032-V-14/IEZ01-opr/EZ/VVZ-82-84-87-90-AOP/pp**. V spolupráci s OdDČIP organizuje ŠPE školenia revíznych technikov a aktualizčné odborné prípravy (AOP) revíznych technikov EZ /projektantov a konštruktérov, v súlade s vojenskými predpismi a nariadeniami, pre potreby rezortu MO SR. Uvedenú činnosť vykonávajú lektori ŠPE a inšpektor pre bezpečnosť elektrických zariadení v priestoroch a učebniach AOS Liptovský Mikuláš (Centrum vzdelávania – ŠPE).

Úspešným uchádzačom po preverení odbornej spôsobilosti vydá inšpektor pre bezpečnosť elektrických zariadení MO SR „**osvedčenie o odbornej spôsobilosti v elektrotechnike – revízny technik**“ a pečiatku RT-EZ. ŠPE školí revíznych technikov skupiny **E2 a E4**. AOP, pre elektrotechnikov a revíznych technikov (ktorí vlastnia platné osvedčenie) sa vykonáva od roku 2011. Elektrotechnikom a revíznym technikom, ktorým skončila platnosť osvedčenia, alebo požadujú vyšší stupeň OSE, sa musia znovu prihlásiť na odbornú prípravu a na skúšku preverenia odbornej spôsobilosti.

V rámci skvalitnenia výchovy a vzdelávania revíznych technikov sme predĺžili dĺžku trvania kurzu na 9 dní a zaradili aj výkon praktického výkonu revízií na zariadeniach a elektrických inštaláciách v Akadémii ozbrojených síl. K tomuto kroku sme dospeli z dôvodu efektivity výuky a nadobudnutia praktických zručností pre budúcich revíznych technikov, pri realizácii samotnej revízie pod dohľadom skúsených revíznych technikov. Zácikové revízie, ktoré predkladali žiadatelia na skúškach revíznych technikov boli vo väčšine prípadov robené od tzv. „zeleného stola“ a veľakrát samotné merania ani adept na revízneho technika sám nerobil, alebo nepochopil. Tento inovatívny prístup je aj prínosom pre samotnú AOS z hľadiska preverenia bezpečnosti elektrických inštalácií a elektrických zariadení Akadémie.

Poznámka: V súčasnosti ŠPE organizuje výchovu a vzdelávanie OSE/RT aj pre potreby civilného sektoru za úhradu na základe oprávnení pre výchovu a vzdelávanie, podľa Zákona č. 124/2006 Z. z. a Vyhlášky č. 356/2007 Z. z. pridelených od NIP Košice.

Oprávnenia sú vydané na organizovanie a vykonávanie:

- výchovy a vzdelávania v oblasti ochrany práce **VVZ- 000184-06-01.1;**
- výchovy a vzdelávanie bezpečnostných technikov **VVZ-0101/13-01.2;**
- výchovy a vzdelávanie revíznych technikov vyhradených technických zariadení elektrických **VVZ-000182-06-05.2;**
- výchovy a vzdelávanie elektrotechnikov, samostatných elektrotechnikov a elektrotechnikov na riadenie činností alebo riadenie prevádzky **VVZ-000183-06-05.1.**

Formuláre prihlášok sú dostupné k stiahnutiu na intranete/internete:

<http://web.mosr.mil.sk/oddcip/Formulre/Forms/AllItems.aspx?RootFolder=%2Foddcip%2FFor>;

www.aos/spe.sk;

ODBORNÁ SPÔSOBILOSŤ PRACOVISKA – REVÍZNEHO MIESTA (RM)

A/ Rezort obrany

Inšpektor OdDČIP MO SR podľa §14, zákona č.124/2006 Z. z., a HLAVY 2 a HLAVY 3, predpisu Všeob-21-2, overuje činnosť odborných pracovísk RM). RM zriaďujú velitelia (náčelníci, riaditelia) útvarov a zariadení rezortu obrany, podľa konkrétnej potreby na činnosť na elektrických zariadeniach:

- **O** – opravy vyhradených technických zariadení elektrických (**OU, R, M, V**);
 - OU**- oprava a údržba,
 - R** - rekonštrukcie,
 - M** - montáž,
 - V** - výroba.
- **S** – odborné prehliadky a odborné skúšky VTZ elektrických (revízie).

Oprávnenie na činnosť (VTZ–EZ) **pre pracoviská v rezorte obrany** vydáva inšpektor pre bezpečnosť elektrických zariadení MO SR na základe žiadosti o zriadenie „**Revízneho miesta**“ na činnosť podľa predpisu Všeob-21-2. Po preverení splnenia požiadaviek podľa ods. 2, čl. 40 predpisu a samotnej miestnej obhliadke pracoviska (kontroluje technické vybavenia pracoviska a náležitosti či sú v súlade s informáciami uvedenými v žiadosti), pri splnení podmienok inšpektor pre bezpečnosť elektrických zariadení MO SR vydá „**Oprávnenie na činnosť**“, ktorého platnosť je na dobu **piatich rokov**. Po skončení doby platnosti žiadateľ podáva „**Žiadosť o predĺženie platnosti oprávnenia**“.

B/ Civilný sektor

Pre civilné firmy, právnické osoby, živnostníkov a osoby, ktoré vykonávajú činnosť podľa ods. 1, § 15 zákona č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pre potreby rezortu obrany sa vyžaduje (podľa spisu č. p.: **SEKO-IMO-57-22/2008 – Zabezpečenie odborných prehliadok, odborných skúšok a opráv vyhradených technických zariadení**) platné oprávnenie - osvedčenie o odbornej spôsobilosti na predmetnú činnosť, vydané riadiacim orgánom inšpekcie práce MO SR.

Poznámka: Podľa zákona č. 125/2006 Z. z., o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov, je vyňatá pôsobnosť civilných orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce z pracovísk Ministerstva obrany SR a Ozbrojených síl SR. Podľa ustanovenia § 2 ods. 4 tohto zákona, na týchto pracoviskách vykonávajú dozor

rezortné orgány inšpekcie práce. Podľa zákona č. 124/2006 Z. z., o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v § 14 určuje spôsob overovania plnenia požiadaviek bezpečnosti technických zariadení a taktiež v ods. 2 vlastný výkon oprávnenej právnickej osoby sa nevzťahuje na technické zariadenia podliehajúce dozoru rezortných orgánov. To znamená, že v rezorte obrany vykonávanie overovania plnenia požiadaviek bezpečnosti vyhradených technických zariadení a technických zariadení používaných v ozbrojených silách je realizované v súlade s § 6 ods. 3 písm. i) zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR.

V zmysle vyššie uvedeného je potrebné aby bolo zabezpečené:

- a) **oprávnenie na činnosť** na vyhradených technických zariadeniach na vykonávanie odborných prehliadok, odborných skúšok (revízií) a opráv stabilných vyhradených technických zariadení (tlakových, zdvíhacích, elektrických a plynových) na plnenie tlakových nádob na dopravu plynov vrátane plnenia nádrží motorových vozidiel plynom (tak ako sú rozdelené v predpise Všeob-21-2) v útvaroch a organizáciách rezortu obrany (pre právnické osoby),
- b) **osvedčenie o odbornej spôsobilosti** pre fyzické osoby, ktoré sú podnikateľmi a nie sú zamestnávateľmi vydané príslušnými riadiacimi orgánmi inšpekcie práce MO SR.

Z uvedeného dôvodu je potrebné dôsledne dbať na to, aby pri zabezpečovaní vyššie uvedených činností, ktoré sú zabezpečované najmä dodávateľským spôsobom prostredníctvom právnických alebo fyzických osôb z civilného sektoru, vlastnili **platné oprávnenie - osvedčenie o odbornej spôsobilosti na predmetnú činnosť**, vydané príslušnými inšpektormi inšpektorátu práce MO SR.

Zoznam vydaných oprávnení na činnosť na vyhradených technických zariadeniach je uverejnený na web stránke MO SR:

<https://www.mosr.sk/vyhradene-technicke-zariadenia-elektricke/>

STN - vykonávanie revízií v rezorte obrany (MO SR)

Revízia elektrickej inštalácie/elektrického zariadenia – je činnosť vykonávaná na elektrickej inštalácii/zariadení, pri ktorej sa prehliadkou, meraním a skúšaním zisťuje stav z hľadiska ich bezpečnosti. Súčasťou revízie je vypracovanie správy o revízií.

Podľa § 9, ods. (1), písm. c) vyhlášky č. 508/2009 Z. z., je ustanovené, citujem: **“Stav bezpečnosti technického zariadenia kontroluje odbornou prehliadkou a odbornou skúškou revízny technik“**, koniec citátu.

Vyhláška MPSVaR SR č. 398/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 508/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie BOZP s technickými zariadeniami TZ, ZZ, EZ a PZ a ktorou sa ustanovujú technické zariadenia, ktoré sa považujú za vyhradené technické zariadenia definuje v § 19 odbornú spôsobilosť na technickom zariadení elektrickom. V § 20, 21, 22, 23 a § 24 definuje rozsah činnosti pre tieto odborne spôsobilé osoby.

Vojenský bezpečnostný predpis Všeob-21-2 definuje odbornú spôsobilosť na technickom zariadení elektrickom: HLAVA 4, čl. 78, 82, 84, 87 a 90).

V rezorte ministerstva obrany všetky druhy revízií sú vykonávané podľa platných predpisov, osobami s odbornou spôsobilosťou podľa § 24 – revízny technik.

ZÁVER

Inšpektori **odboru dozorných činností a inšpektorátu práce MO SR** vykonávajú dozornú činnosť a overovanie plnenia požiadaviek bezpečnosti vyhradených technických zariadení a technických zariadení používaných v ozbrojených silách, v súlade s § 6 ods. 3 písm. i) zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách SR a ďalších vyššie uvedených zákonov, vyhlášok a predpisov. Overovanie odbornej spôsobilosti v elektrotechnike vykonávajú inšpektori v spolupráci s rezortnými pracoviskami na výchovu a vzdelávanie elektrotechnikov.

